

Chapter: 1

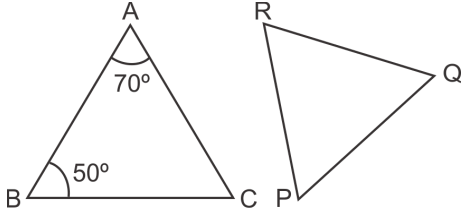
प्र. प्रत्येक प्रश्नांच्या उत्तराचा अचूक पर्याय निवडा व त्याचे वर्णाक्षर लिहा.

(2)

१

(अ)

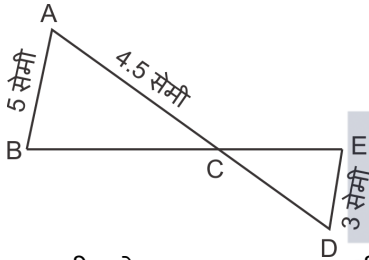
i)

आकृतीमध्ये $\triangle ABC \sim \triangle QPR$ तर $\angle R =$ किती?

अ. 60° ब. 50° क. 70° ड. 80°

ii)

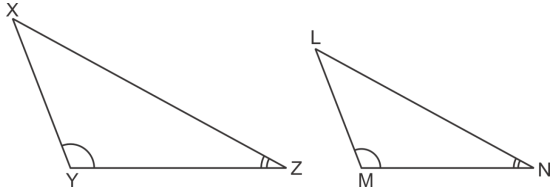
आकृतीमध्ये $AB \parallel ED$ तर CD ची लांबी .....

अ. 2.5 सेमी.   ब. 2.7 सेमी.   क. $\frac{10}{3}$ सेमी.   ड. 3.5 सेमी.

(ब) खालील उपप्रश्न सोडवा.

(2)

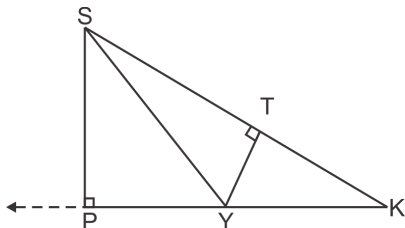
i) $\triangle XYZ$ मध्ये $\angle Y = 100^\circ$, $\angle Z = 30^\circ$, $\triangle LMN$ मध्ये $\angle M = 100^\circ$, $\angle N = 30^\circ$, तर $\triangle XYZ$ व $\triangle LMN$ हे समरूप आहेत काय? असतील तर कोणत्या कसोटीनुसार?

ii)

आकृतीमध्ये रेषा $SP \perp$ बाजू YK आणि रेषा $YT \perp$ बाजू SK .

जर $SP = 6$, $YK = 13$, $YT = 5$ आणि $TK = 12$, तर $A(\triangle SYK) : A(\triangle YTK)$ काढा.

प्र.

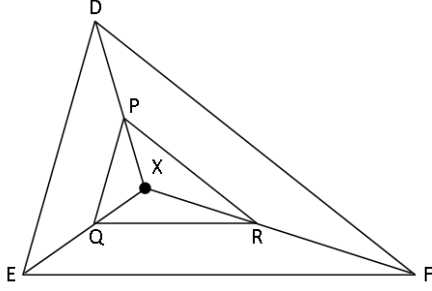
खालील कृती पूर्ण करून पुन्हा लिहा.

(2)

२

(अ)

- i) शेजारील आकृती मध्ये त्रिकोणाच्या अंतर्भागात X हा एक कोणताही बिंदू आहे. बिंदू X हा त्रिकोणाच्या शिरोबिंदूशी जोडला आहे. तसेच रेख $PQ \parallel$ रेख DE , रेख $QR \parallel$ रेख EF तर रेख $PR \parallel$ रेख DF हे सिद्ध करण्यासाठी खालील चौकटी पूर्ण करा.

$\triangle XDE$ मध्ये $PQ \parallel DE$ ... _____

$\therefore$ _____ = _____ ... (i) प्रमाणाचे मूलभूत प्रमेय

$\triangle XEF$ मध्ये $QR \parallel EF$ ... _____

$\therefore$ _____ = _____ ... (ii) प्रमाणाचे मूलभूत प्रमेय

$\therefore$ _____ = _____ ... (i) व (ii) वरून

$\therefore$ रेख $PR \parallel$ रेख DF ... प्रमाणाच्या मूलभूत प्रमेयाचा व्युत्पत्ति

(ब)

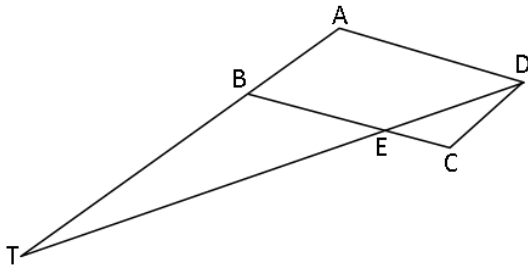
खालील उपप्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(4)

i)

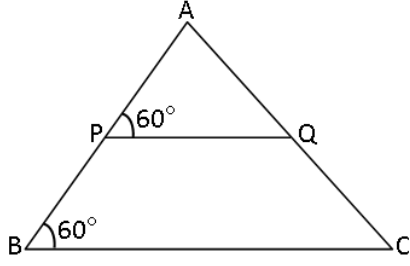
$\square ABCD$ हा समांतरभुज चौकोन आहे. बाजू BC वर E हा एक बिंदू आहे, रेषा DE ही किरण AB ला T बिंदूत

छेदते. तर $DE \times BE = CE \times TE$ दाखवा.

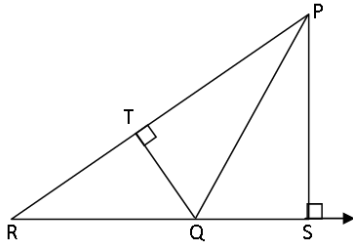
ii)

आकृतीत काही कोनांची मापे दिली आहेत $\frac{AP}{PB} = \frac{AQ}{QC}$ त्यावरून दाखवा, की

iii)

शेजारील आकृती मध्ये रेख $PS \perp$ रेख RQ रेख $QT \perp$ रेख PR . जर $RQ = 6$, $PS = 6$, $PR = 12$ तर QT काढा.

प्र. खालील कृती पूर्ण करून पुन्हा लिहा.

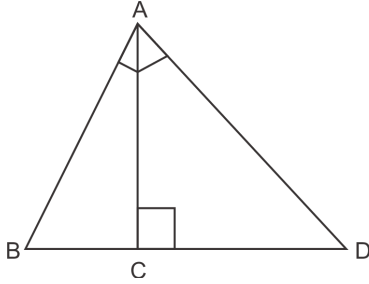
(3)

३
(अ)

i)

$\triangle ABC$ मध्ये $\angle A = 90^\circ$ रेख $AC \perp$ रेख BD तर सिद्ध करा.

- $AB^2 = BC \cdot BD$
- $AD^2 = BD \cdot CD$
- $AC^2 = BC \cdot CD$

i. $\triangle ABD$ मध्ये

कर्ण $AC \perp$ कर्ण BD

... (पक्ष)

$\therefore \triangle ABC \sim \triangle DAC \sim \triangle DBA$

... (को-को त्रिकोणांची समरूपता)

ii. $\triangle ABC \sim \triangle DBA$

... (वि. i वरून)

$\therefore \frac{BC}{BA} = \underline{\hspace{2cm}}$

... (स. त्रि. सं. बा.)

$$\therefore BC \cdot BD = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\triangle DAC \sim \triangle DBA$$

... (वि. i वरून)

$$\therefore \frac{CD}{AD} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\therefore CD \cdot DB = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{iii. } \triangle ABC \sim \triangle DAC$$

... (वि. i वरून)

$$\therefore \underline{\hspace{2cm}} = \frac{AC}{DC}$$

... (स. त्रि. सं. बा)

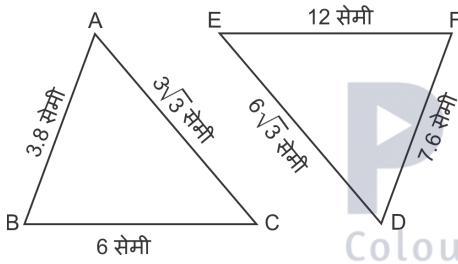
$$\therefore \underline{\hspace{2cm}} = AC^2$$

(ब) खालील उपप्रश्न सोडवा. (कोणतेही एक)

(3)

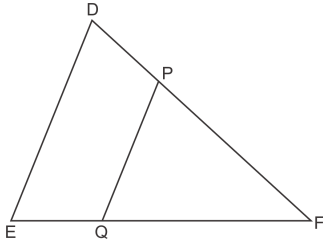
i)

आकृतीतील माहितीवरून $\angle F$ चे माप काढा.

ii)

आकृती मध्ये रेख $PQ \parallel$ रेख DE , $A(\triangle PQF) = 20$ एकक, जर $PF = 2 DP$ आहे, तर $A(\square DPQE)$ काढण्यासाठी खालील कृती पूर्ण करा.

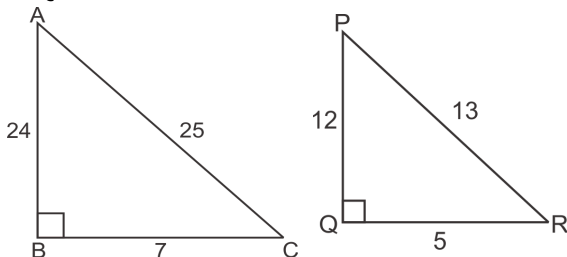

प्र. खालील प्रश्न सोडवा. (कोणताही एक)

(4)

४.

i) आकृतीतील माहितीवरून त्रिकोण समरूप आहेत का? सकारण लिहा.

ii)

$\Delta ABC \sim \Delta DEF$ व $A(\Delta ABC) : A(\Delta DEF) = 1 : 2$ असून $AB = 4$ तर DE ची लांबी काढा.

